

Medi natural > Espais naturals protegits |

PARC DE COLLSEROLA (2005)

Xavier Basora, Jordi Romero i Xavier Sabaté

El Departament de Medi Ambient i Habitatge proposa declarar Collserola com a parc natural. Es tracta d'una mesura de protecció addicional, ja que aquest espai natural disposa des de 1987 del Pla especial d'ordenació i de preservació del medi natural del Parc de Collserola. Tanmateix, no es preveu la inclusió del parc a la xarxa Natura 2000, fet que provoca les protestes d'entitats cíviques i ecologistes. D'altra banda, el Consorci del Parc de Collserola impulsa una campanya per regular-ne l'ús públic i endega un projecte de recuperació i restauració del pantà de Vallvidrera.

La serra de Collserola, amb una superfície de 8.470 ha, se situa entre els rius Besòs i Llobregat, i la depressió del Vallès i el pla de Barcelona. Collserola conté una àmplia mostra d'ambients naturals mediterranis, on predomina el mosaic de boscos de pi blanc amb espais oberts de màquia, matolls i camps de conreu.

La seva protecció es va iniciar amb el Pla comarcal de 1953 i, sobretot, amb el Pla general metropolità (PGM) de 1976, que va qualificar Collserola com a parc forestal. L'any 1987, la Generalitat de Catalunya va aprovar el Pla especial d'ordenació i de preservació del medi natural del Parc de Collserola (PEPCO), un document urbanístic que regula els usos i les activitats de les zones forestals de Collserola i apunta recomanacions paisatgístiques per a la resta de sòls presents en l'àmbit del Parc, seguint les determinacions del PGM. Finalment, l'any 1992 es va incloure en el Pla d'espais d'interès natural (PEIN).

Una vintena d'entitats cíviques van formar, l'any 2001, la Plataforma Cívica per la Defensa de Collserola (PCDC), ja que consideraven insuficient el marc de protecció existent. La primera actuació de la plataforma va ser signar el Manifest per a un nou marc de protecció de Collserola, amb l'objectiu de pressionar el Govern autonòmic perquè declarés Collserola parc natural.

Medi Ambient proposa la declaració de Collserola com a parc natural

El 18 de febrer, el conseller de Medi Ambient i Habitatge, Salvador Milà (Iniciativa per Catalunya–Verds, ICV), va presentar un estudi realitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) sobre mesures addicionals de protecció del Parc de Collserola, on es proposava declarar-lo parc natural. La declaració de parc natural es faria un cop ampliada la superfície protegida en el PEIN, que passaria de 7.600 a 8.800 ha, i suposaria el replantejament de la construcció de grans infraestructures previstes al PGM com el vial de cornisa, el túnel central i el **TÚNEL D'HORTA**. L'estudi provenia d'una petició del Parlament de Catalunya de l'any 2002 i identificava problemàtiques relacionades amb la protecció dels sistemes naturals de la serra, la regulació de l'oferta de lleure i l'impuls d'activitats per a la custòdia ambiental. Per solucionar aquestes limitacions, el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) va presentar vint-i-una propostes, entre les quals hi havia la declaració de Parc Natural de Collserola que, segons el director general de Medi Natural, Ramon Luque, es preveia en un termini de sis mesos.

Salvador Milà va anunciar també que la declaració de Collserola com a parc natural formava part de l'estratègia del DMAH per ampliar la protecció dels espais naturals de Catalunya. Entre les accions empreses destacaven: la declaració de nous parcs naturals, com és el cas de la serra de Collserola i dels **ESPAIS D'INTERÈS NATURAL DEL DELTA DEL LLOBREGAT**; la modificació dels llocs d'interès comunitari (LIC) per classificarlos com a zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA), i l'aprovació de la **LLEI DE CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT I DEL PATRIMONI NATURAL**.

A mitjan mes de maig, l'entitat ecologista Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural (Depana) va advertir que, tot i la voluntat de declarar Collserola com a parc natural, el DMAH no pretenia incorporar-la a la **XARXA NATURA 2000**, i va endegar una campanya per defensar-ne la inclusió presentant al·legacions al projecte. La inclusió del Parc de Collserola a la Xarxa Natura 2000 suposaria augmentar-ne el seu nivell de protecció, el qual estaria determinat per les disposicions de la Directiva hàbitats (Directiva 92/43/CEE) de la Unió Europea. La PCDC va proposar l'establiment d'una moratòria per aturar els projectes urbanístics, entre els quals la construcció de mil dos-cents habitatges a la **VALL DE SANT JUST** i la construcció de seixanta-quatre cases al turó de **CAN BUSQUETS**, fins que no es tramitessin les figures de protecció anunciades per la Generalitat. La PCDC va demanar, també, que el **PLA D'INFRAESTRUCTURES DEL TRANSPORT DE CATALUNYA 2006-2026** desafectés els vials de Cornisa, els túnels

d'Horta i Sant Medir, i la ronda sud entre Cerdanyola i Sant Cugat. La plataforma va organitzar el 14 d'abril a l'Ateneu Barcelonès una jornada de debat sobre el futur Parc de Collserola.

Sant Cugat aposta per l'increment del grau de protecció de Collserola

L'Ajuntament de Sant Cugat i el Consorci del Parc de Collserola (CPC) van signar, a final de maig, un conveni de col·laboració per impulsar actuacions conjuntes, i es va comprometre a aportar al consorci 533.000 euros en el període de tres anys. Tanmateix, tots els grups municipals de l'Ajuntament de Sant Cugat van acordar, arran d'una moció presentada per ICV, crear un grup de treball independent de la Comissió Informativa de l'àrea d'Urbanisme per buscar un posicionament unànim que permetés incrementar el grau de protecció de la serra de Collserola.

El CPC executa el Projecte bici i impulsa la restauració del pantà de Vallvidrera

Per apaivagar l'impacte que l'elevada freqüentació d'usuaris de la bicicleta –entre 4.000 i 5.000, segons dades de les associacions ciclistes– ocasionava a la flora i la fauna de la serra, el CPC, juntament amb la Federació Catalana de Ciclisme, va endegar la tardor de 2004 el Projecte bici, en col·laboració amb diferents entitats, responsables municipals i usuaris del Parc. La finalitat del projecte era trobar un espai de diàleg en què, de manera conjunta, es definís una xarxa d'itineraris en bicicleta pel Parc i, en un marc més ampli, s'ordenés l'ús de la bicicleta al Parc de Collserola. El projecte incloïa una campanya de sensibilització dirigida als usuaris de la bicicleta de muntanya. Aquesta campanya es va iniciar el mes d'abril i es va tancar el novembre, quan vint-i-una entitats i ajuntaments van signar a la seu del CPC el document que recollia tota la informació i el van lliurar al director del parc, Marià Martí.

D'altra banda, el CPC va endegar el mes d'agost els treballs de restauració del pantà de Vallvidrera, inaugurat l'any 1864 per garantir el proveïment d'aigua al municipi de Sarrià. La primera actuació realitzada va ser el buidatge del pantà per eliminar els exemplars que hi havia de gambúsia, una espècie de peix introduïda que perjudicava les espècies autòctones d'amfibis que hi havia al Parc. La restauració del pantà preveia, a més del buidatge, la impermeabilització del vas amb cautxú butílic, la construcció de la xarxa de drenatge, refer el fons i, finalment, condicionar la vegetació dels contorns. D'altra banda, durant l'any 2006 es pretenia iniciar la conversió del paratge en un centre d'observació per a escolars, amb la construcció de tres passarel·les elevades amb mirador i una quarta de flotant sobre el pantà, a més de la restauració de l'antiga caseta del guarda, la instal·lació d'un centre d'informació i, finalment, la millora dels accessos a la zona.

L'Ajuntament de Barcelona assumeix la presidència del CPC

El 14 de desembre, l'alcalde de Barcelona, Joan Clos (Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC), va assumir la presidència del CPC, del qual formava part conjuntament amb la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Aprofitant la presidència, l'Ajuntament va anunciar la intenció d'impulsar un pla integral de millores a Collserola durant l'any 2006: la restauració de masies històriques per acollir projectes socials, la recuperació d'activitats agrícoles tradicionals a la zona i la promoció pedagògica i ambiental del Parc.

A final d'any, el DMAH encara no havia declarat Collserola parc natural, ni l'havia inclòs en la seva proposta per a la Xarxa Natura 2000.

Més informació

www.parccollserola.net

www.collserola.org

www.collserola.org/manifest_collserola2005.html

Continguts relacionats

[PARC DE COLLSEROLA \(2005\)](#)